

**Konkurs Wiedzy o Społeczeństwie
dla gimnazjalistów województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Etap rejonowy

Drogi Uczniu!

Przed przystąpieniem do rozwiązywania testu prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami.

1. **Zakoduj swoje dane na karcie odpowiedzi** zgodnie z poleceniem komisji konkursowej.
2. Masz do rozwiązania 45 zadań zamkniętych, za rozwiązanie których możesz otrzymać maksymalnie 45 punktów.
3. W zadaniach podane są 4 odpowiedzi, z których **tylko jedna jest poprawna**.
4. Odpowiedzi udzielaj tylko na załączonej **karcie odpowiedzi**.
5. Jeżeli pomylisz się, błędne oznaczenie otocz kółkiem i zaznacz nową, poprawną odpowiedź.
6. Jeśli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa - to żadna odpowiedź nie będzie uznana.
7. Nie używaj ołówka, gumki ani korektora na karcie odpowiedzi.
8. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
9. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
10. Czas rozwiązywania zadań **90 minut**.

Powodzenia!

Zad. 1

Zespół zachowań oczekiwanych od jednostki, która uczestniczy (działa) w określonej grupie w ramach przyjętych przez tę grupę norm to:

- a. socjalizacja,
- b. rola społeczna,
- c. więź społeczna,
- d. struktura społeczna.

Zad. 2

To „minimum trzy osoby tworzące wyodrębnioną całość i mające poczucie owej odrębności, między którymi występują relacje psychiczne, zwane więzami społecznymi, lub pośrednie i rzeczowe powiązania określane jako stosunki społeczne”. Opis dotyczy:

- a. grupy społecznej,
- b. instytucji społecznej,
- c. ruchu społecznego,
- d. społeczeństwa obywatelskiego.

Zad. 3

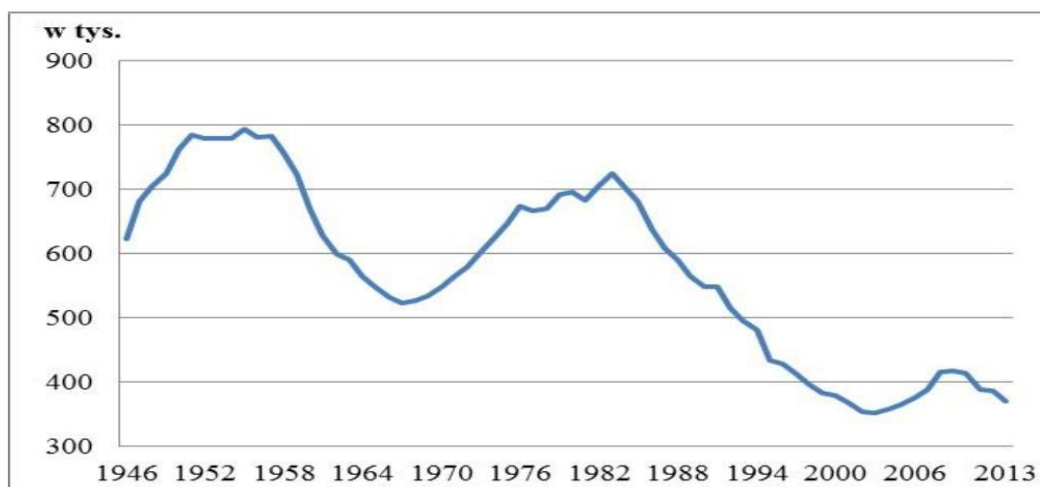
Termin ten, został wprowadzony przez J.J. Bachofena w 1861 roku, w jego dziele *Das Mutterrecht* i charakteryzuje się dominującym znaczeniem kobiety w rodzinie. Definicja ta charakteryzuje rodzinę:

- a. patriarchalną,
- b. egalitarną,
- c. matriarchalną,
- d. matrylokalną.

Zad. 4

Przeanalizuj wykres urodzeń w latach 1946-2013 i zaznacz zdanie prawdziwe.

Wykres 4. Urodzenia żywe w Polsce w latach 1946-2013 – wyże i niży demograficzne

- a. liczba urodzeń w latach 1952-1954 była taka sama jak w latach 1976-1982,
- b. liczba urodzeń w 1946 była wyższa niż w roku 1982,
- c. liczba urodzeń w całym okresie (1946-2013) ma tendencję malejącą,
- d. liczba urodzeń w 2013 jest prawie o połowę niższa niż w okresie wyżu z lat 80.

Zad. 5

„Człowiekowi mądrymu cała ziemia jest dostępną, gdyż ojczyznę szlachetnej duszy jest cały świat”.

Demokryt

Postawa, którą opisał autor cytatu można określić mianem:

- a. patriotyzmu,
- b. nacjonalizmu,
- c. kosmopolityzmu,
- d. ksenofobii.

Zad. 6

Według danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji to najmniej liczna zarejestrowana mniejszość etniczna w Polsce. Podczas przeprowadzonego w 2011r. *Narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań* narodowość tę zadeklarowało 313 obywateli polskich w tym: w województwie mazowieckim – 98 osób, łódzkim – 46, dolnośląskim – 46. Przedstawiciele tej mniejszości mieszkają przede wszystkim w Warszawie i okolicach, Łodzi i Wrocławiu. Polscy przedstawiciele tej mniejszości zatracili znajomość ojczystego języka. Nauczanie języka dla dzieci i młodzieży odbywa się podczas letnich szkół językowych odbywających się w Trokach na Litwie.

<http://mniejszosci.narodowe.mswia.gov.pl>

Na podstawie zamieszczonego źródła wskaż, o jaką mniejszość etniczną chodzi:

- a. białoruską,
- b. karaimską,
- c. litewską,
- d. rosyjską.

Zad. 7

W świetle ustawy o mniejszościach narodowych z 2005 r. mniejszością narodową w Polsce spośród wymienionych niżej są:

- a. Ślązacy,
- b. Kaszubi,
- c. Ormianie,
- d. Rumuni.

Zad. 8

Rysunek poniżej przedstawia proces:

- a. ruchliwości pionowej,
- b. ruchliwości poziomej,
- c. ruchliwości wewnątrzpokoleniowej,
- d. ruchliwości międzypokoleniowej.

Zad. 9

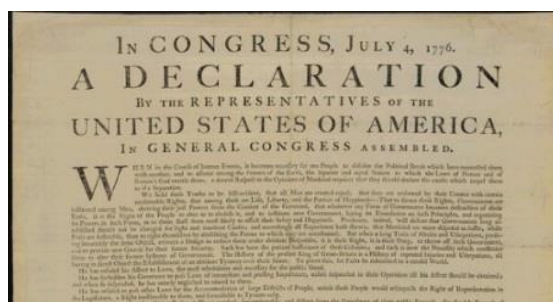

Na mapie powyżej zaznaczono obszary, które:

- cechują się występowaniem silnych tendencji separatystycznych,
- są najbogatszymi regionami w swoich państwach,
- charakteryzujące się występowaniem grup, prowadzących działalność niepodległościową o charakterze terrorystycznym,
- są najbogatszymi regionami w swoich państwach.

Zad. 10

Załączoną ikonografię można połączyć z jedną z teorii powstania państw. Wskaż, z którą?

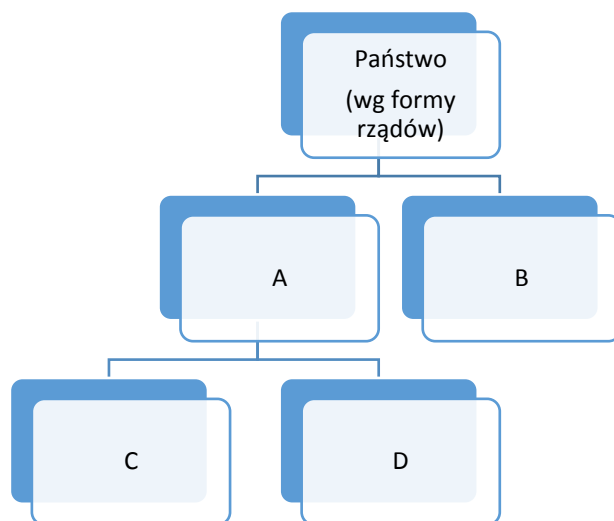

- teoria teistyczna,
- teoria przemocy i podboju,
- teoria umowy społecznej,
- teoria patrymonialna.

Zad. 11

Wykres przedstawia podział państw według formy rządów.

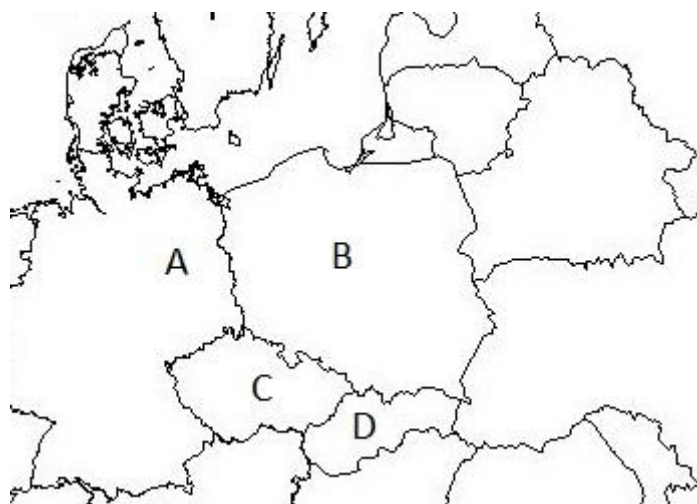

Prawidłowe uzupełnienie schematu to:

- a. A – monarchia, B – republika, C – absolutna, D - ograniczona
- b. A - republika, B – monarchia, C – absolutna, D - ograniczona
- c. A – złożone, B – unitarne, C – federacja, D - konfederacja
- d. A – unitarne, B – złożone, C – federacja, D - konfederacja

Zad. 12

Na podstawie mapy wskaż państwa o unitarnym ustroju terytorialnym:

- a. A, B, C, D,
- b. A, B, C,
- c. B, C, D,
- d. A, D.

Zad. 13

Zasada, która mówi że, obywatele mogą czynić wszystko, co nie jest prawem zabronione, a organy państwa mogą czynić tylko to, co prawo im nakazuje, to zasada:

- a. demokratycznego państwa prawa,
- b. trójpodziału władzy,
- c. suwerenności narodu,
- d. unitarnej formy państwa.

Zad. 14

Wskaż, która forma demokracji bezpośredniej występuje w Polsce:

- a. plebiscyt,
- b. weto ludowe,
- c. obywatelska inicjatywa ustawodawcza,
- d. zgromadzenie ludowe.

Zad. 15

Cenzus to ograniczenie praw wyborczych. Wskaż te, które obowiązują aktualnie w Polsce.

A – wieku

B – majątku

C – wykształcenia

D - obywatelstwa

- a. A, B, C, D,
- b. B, C,
- c. A, B, C,
- d. A, D.

Zad. 16

„Jeżeli rządowa machina wymaga od Ciebie abyś był pośrednikiem niesprawiedliwości wobec innych, wtedy, powiadam Ci, złam prawo”.

„Najlepszy jest taki rząd, który w ogóle nie rządzi”.

„Ani przez chwilę nie jestem w stanie uznać za mój rząd tej organizacji politycznej, która jest jednocześnie rządem popierającym niewolnictwo”.

„W takim państwie, w którym rząd niesprawiedliwie więzi ludzi, jedynym miejscem odpowiednim dla sprawiedliwego człowieka jest więzienie”.

„Nie urodziłem się po to, aby ktoś mnie zniewalał!”

„Dlaczego mniejszość ma się poddawać woli większości?”

Henry David Thoreau

Henry David Thoreau był autorem pojęcia:

- a. społeczeństwo obywatelskie,
- b. społeczeństwo masowe,
- c. obywatelskie nieposłuszeństwo,
- d. demokratyczne państwo prawa.

Zad. 17

System rządów dążący do realizacji zasady podziału władz w kierunku maksymalnej ich separacji (zwłaszcza w relacji między władzą ustawodawczą a wykonawczą), przy czym różne środki zapewniają, aby rozdział władz nie był zupełny i aby wzajemnie mogły one na siebie oddziaływać; głowa państwa pełni jednocześnie funkcję szefa gabinetu; jest powoływany w wyborach powszechnych; nie może rozwiązać parlamentu, nie odpowiada politycznie przed parlamentem; ministrowie odpowiadają politycznie przed nim; nie musi mieć poparcia deputowanych, ale jest związany ustawami uchwalanymi przez parlament; nie ma z reguły prawa inicjatywy ustawodawczej, może korzystać z weta wobec ustaw.

<https://encyklopedia.pwn.pl>

System opisany powyżej to system:

- a. półprezydencki (semiprezydencki)
- b. prezydencki,
- c. parlamentarny,
- d. konwentu.

Zad. 18

Art. 1.

Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli.

Konstytucja RP

Zasada opisana w Art. 1 Konstytucji RP to:

- a. zasada suwerenności narodu,
- b. zasada pluralizmu politycznego,
- c. zasada republikańskiej formy państwa,
- d. zasada unitarnej formy państwa.

Zad. 19

Wskaż organizację, która jest ustawowo uprawniona do opiniowania projektów ustaw, prowadzenia rokowań zbiorowych, prowadzenia strajków.

- a. partia polityczna,
- b. stowarzyszenie,
- c. związek zawodowy,
- d. żaden ze wskazanych.

Zad. 20

Powstanie tego społeczeństwa związane jest ze wzrostem zamożności całych społeczeństw. Ogromną rolę w jego kształtowaniu odgrywają media i reklama, których głównym zadaniem jest tworzenie nowych trendów, a co za tym idzie kreowania sztucznych potrzeb.

Opis powyższy charakteryzuje społeczeństwo:

- a. masowe,
- b. informacyjne,
- c. klasowe,
- d. konsumpcyjne.

Zad. 21

Opinia publiczna to termin, który określa zbiór poglądów społeczeństwa na jakiś ważny temat. Jest ona ciągle badana przez wyspecjalizowane instytucje. Wskaż organizację, zajmującą się badaniem opinii publicznej w Polsce.

- a. Ośrodek Badania Opinii Zbiorowych,
- b. TNS Polska,
- c. Centrum Badań Opinii Społeczeństwa,
- d. TNS Opinie Polaków.

Zad. 22

Media, ze względu na funkcje opiniotwórcze i kontrolne, które pozwalają wywierać wpływ na wydarzenia polityczne, są często nazywane:

- a. czwartą władzą,
- b. trzecią władzą,
- c. drugą władzą.
- d. pierwszą władzą.

Zad. 23

Wybory do Sejmu i Senatu w Polsce zarządza:

- a. Marszałek Sejmu,
- b. Marszałek Senatu,
- c. Prezydent RP,
- d. Prezes Rady Ministrów.

Zad. 24

Prezydentem RP można być:

- a. 1 kadencję
- b. maksymalnie 2 kadencje,
- c. 3 kadencje,
- d. nieokreśloną liczbę kadencji.

Zad. 25

Praca w Sejmie nad projektem ustawy odbywa się w:

- a. 1 czytaniu,
- b. 2 czytaniach,
- c. 3 czytaniach,
- d. 4 czytaniach,

Zad. 26

Większość głosów wyrażona ułamkiem 2/3 lub 3/5, której stosowanie w głosowaniach parlamentarnych przewiduje Konstytucja RP, to większość określana mianem:

- a. kwalifikowanej,
- b. zwykłej,
- c. bezwzględnej,
- d. absolutnej.

Zad. 27

Większość bezwzględna wymagana jest dla przegłosowania w Sejmie RP:

- a. odrzucenia poprawek Senatu,
- b. skrócenia kadencji Sejmu,
- c. przegłosowania „weta” Prezydenta RP,
- d. wyrażenia zgody na ratyfikację umowy międzynarodowej.

Zad. 28

W Polsce umowę międzynarodową ratyfikuje:

- a. Prezydent RP,
- b. Zgromadzenie Narodowe,
- c. Sejm,
- d. Rada Ministrów.

Zad. 29

Prezydent RP zanim podpisze ustawę przegłosowaną przez Sejm i Senat:

- a. może ustawę „zawetować” i zakończyć dla niej proces ustawodawczy,
- b. może wprowadzić do niej poprawki,
- c. może skierować ją do Trybunału Konstytucyjnego,
- d. wszystkie odpowiedzi są prawidłowe.

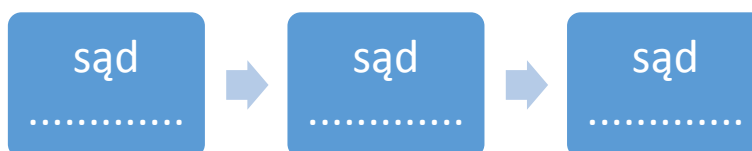
Zad. 30

Minister Sprawiedliwości w Polsce jest jednocześnie:

- a. Przewodniczącym Trybunału Stanu,
- b. Przewodniczącym Trybunału Konstytucyjnego,
- c. Prokuratorem Generalnym,
- d. Przewodniczącym Sądu Najwyższego.

Zad. 31

Wskaż prawidłową instancyjną kolejność sądów powszechnych w Polsce.

- a. sądy grodzkie, sądy okręgowe, sądy wojewódzkie,
- b. sądy rejonowe, sądy okręgowe, sądy administracyjne,
- c. sądy rejonowe, sądy okręgowe, sądy apelacyjne,
- d. sądy rejonowe, sądy wojewódzkie, sądy apelacyjne.

Zad. 32

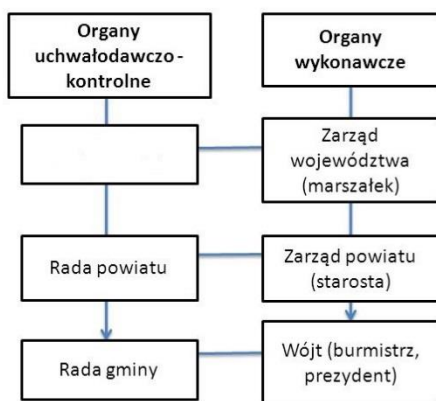
Do kompetencji Rady Ministrów w Polsce nie należy:

- a. przygotowanie projektu ustawy budżetowej,
- b. uchwalenie ustawy budżetowej,
- c. wydawanie rozporządzeń,
- d. kontrolowanie i koordynowanie prac organów administracji państwowej.

Zad. 33

Uzupełnij schemat. W pustym polu powinno zostać wpisane:

Struktura samorządu w Polsce

- a. Sejmik Wojewódzki,
- b. Sejmik Województwa,
- c. Wojewoda,
- d. Urząd wojewódzki.

Zad. 34

Zadania własne gminy obejmują m.in. następujące sprawy:

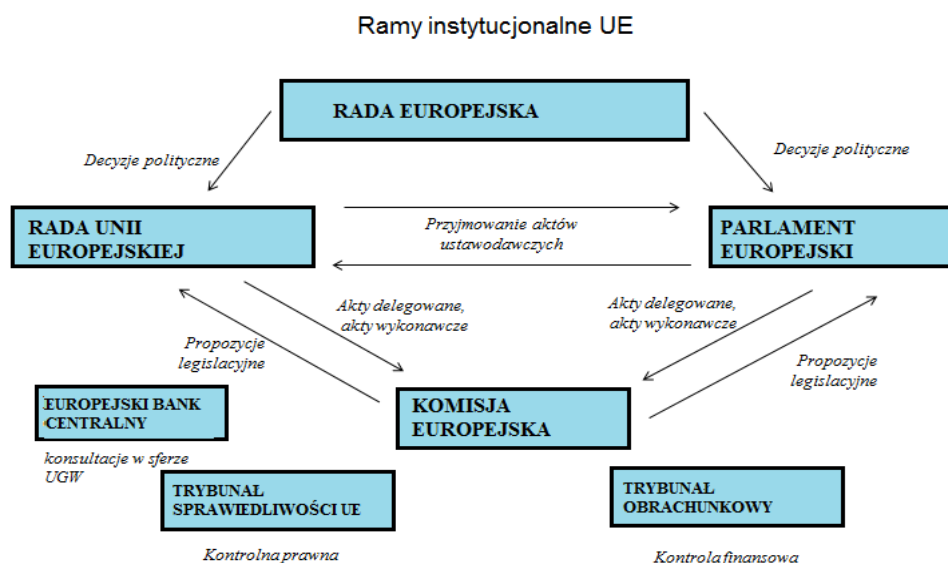
- a. ładu przestrzennego,
- b. gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- c. targowisk i hal targowych,
- d. wszystkie powyższe odpowiedzi są prawidłowe.

Zad. 35

Karta Praw Podstawowych, czyli podstawowy dokument określający prawa i wolności obywateli Unii Europejskiej stał się z niewielkimi zmianami częścią:

- a. Traktatu Amsterdamskiego,
- b. Traktatu z Maastricht,
- c. Traktatu Lizbońskiego,
- d. żadna z odpowiedzi nie jest prawidłowa.

Zad. 36

Instytucja Unii Europejskiej, skupiająca głowy państw lub szefów rządów to:

- a. Rada Europy,
- b. Rada Europejska,
- c. Rada Unii Europejskiej,
- d. Komisja Europejska.

Zad. 37

Przeanalizuj kolejność traktatów wspólnotowych i wskaż prawidłowe stwierdzenie.

- a. kolejność traktatów jest prawidłowa,
- b. zamienione miejscami są Traktat z Maastricht i Traktat z Nicei,
- c. zamienione miejscami są Traktat z Nicei i Traktaty Rzymskie,
- d. żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawidłowa.

Zad. 38

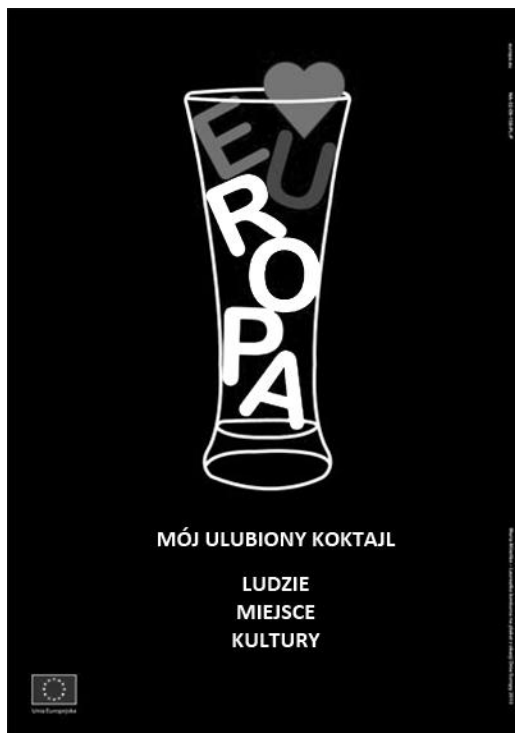
Prawem obywateli w całej Unii Europejskiej nie jest:

- a. swoboda poruszania się i przebywania na terenie całej Unii,
- b. czynne i bierne prawo wyborcze w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie zamieszkania,
- c. czynne i bierne prawo wyborcze w wyborach parlamentarnych w państwie zamieszkania,
- d. żadna odpowiedź nie jest prawidłowa

Zad. 39

W szklanym naczyniu znajduje się napis EUROPA

W lewym dolnym rogu znajduje się flaga Unii Europejskiej

Plakat dotyczy obchodzonego corocznie w UE Dnia Europy. Kiedy jest on obchodzony i na pamiątkę jakiego wydarzenia?

- a. 8 maja – na pamiątkę zwycięstwa nad faszyzmem,
- b. 9 maja – na pamiątkę zwycięstwa nad faszyzmem,
- c. 8 maja – na pamiątkę deklaracji Schumana,
- d. 9 maja – na pamiątkę deklaracji Schumana.

Zad. 40

Które z wymienionych państw posiada walutę EURO .

- a. Czarnogóra,
- b. Szwecja,
- c. Chorwacja,
- d. Węgry.

Zad. 41

Podatek ten reguluje ustawa i podlegają mu: wyroby energetyczne i energia elektryczna, inne wyroby ropopochodne, napoje alkoholowe oraz alkohol etylowy, wyroby tytoniowe, samochody osobowe.

Powyższy opis dotyczy:

- a. podatku VAT,
- b. podatku CIT,
- c. akcyzy,
- d. podatku od towarów i usług.

Zad. 42

Rodzaj bezrobocia, które występuje, gdy umiejętności, wiedza i poziom wykształcenia bezrobotnych nie odpowiadają potrzebom rynku. Spowodowane jest koniecznością znacznych zmian kwalifikacji pracowników, wywołanych innowacjami technologicznymi lub kurczeniem się określonych dziedzin produkcji.

Powyższe zdania charakteryzują bezrobocie:

- a. frykcyjne,
- b. strukturalne,
- c. technologiczne,
- d. koniunkturalne.

Zad. 43

Większość podatników w Polsce, będących osobami fizycznymi, powinna złożyć we właściwym urzędzie skarbowym deklarację podatkową (zeznania o wysokości dochodów / poniesionych strat w roku poprzednim) do dnia:

- a. 31.03,
- b. 30.04,
- c. 31.05,
- d. 31.12.

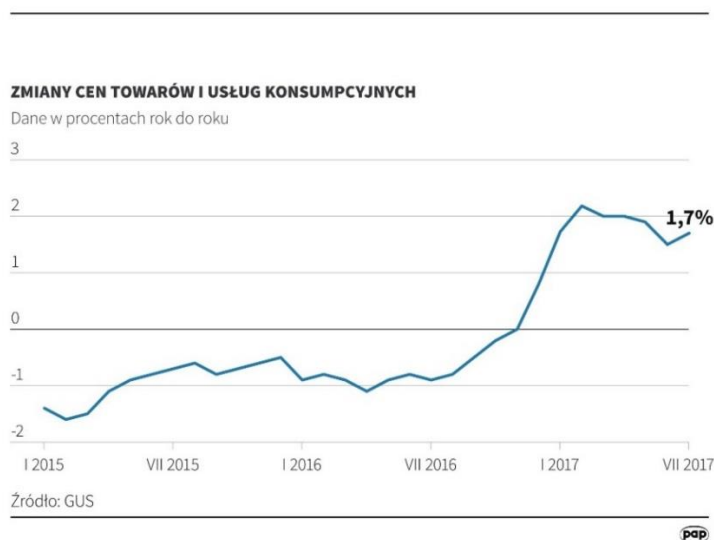
Zad. 44

Budżet państwa to:

- a. tylko planowane wydatki państwa,
- b. tylko planowane dochody państwa,
- c. planowane dochody i wydatki państwa,
- d. żadne z powyższych.

Zad. 45

Poniższy wykres w przedziale VII 2016 – I 2017 przedstawia proces:

- a. inflacji,
- b. deflacji,
- c. stabilizacji gospodarczej,
- d. stabilizacji cen.